

SB-0151

Second Year B. A. Examination
March / April – 2011
Population Education (I.D.)

Time : Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
S. Y. B. A.

Name of the Subject :
Population Education (I.D.)

Subject Code No. : 0 1 5 1 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :

Student's Signature

- (૨) પ્રશ્ન નં-૧ ફરજિયાત છે .
(૩) દરેક પ્રશ્નનાં ગુણ સમાન છે.
(૪) જમણી બાજુનાં અંક પ્રશ્નોનાં પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

- ૧ નીચેના પ્રશ્નોનાં અતિટૂંકમાં ઉત્તર આપો : ૧૪
- (૧) વસ્તી શિક્ષણ એટલે શું ?
(૨) માલ્થસનું 'વસ્તી નિબંધ' પુસ્તક કઈ સાલમાં પ્રસિદ્ધ થયું ?
(૩) મૃત્યુદરની વ્યાખ્યા આપો.
(૪) કુટુંબ કલ્યાણનો અર્થ આપો.
(૫) ગ્રામીણ વિસ્તારની વ્યાખ્યા આપો.
(૬) વસ્તી સ્થળાંતર માટેનાં બે પ્રકારો જણાવો.
(૭) સાક્ષરતા પ્રમાણ એટલે શું ?
- ૨ વસ્તી શિક્ષણનો અર્થ જણાવી વસ્તીશાસ્ત્રનાં કાર્યક્ષેત્રની વિગતો ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- ૨ ભારતમાં ઝડપથી વસ્તી વધારાની વિવિધ આર્થિક અસરો સમજાવો. ૧૪
- ૩ વસ્તી સંક્રાંતિ સિદ્ધાંત સવિસ્તાર સમજાવો. ૧૪
- અથવા
- ૩ માલ્થસનો વસ્તી સિદ્ધાંત સમજાવી તેની મર્યાદાઓની ચર્ચા કરો. ૧૪

૪	શહેરીકરણનો અર્થ જણાવી શહેરીકરણની સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો.	૧૪
અથવા		
૪	ભારતમાં કુટુંબનિયોજનની જરૂરિયાતનું મહત્ત્વ વિગતે સમજાવો.	૧૪
૫	ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે)	૧૪
	(૧) સ્થળાંતરનાં પ્રકારો	
	(૨) ભારતમાં જન્મદર ઊંચો હોવાનાં કારણો	
	(૩) ભારતમાં વસ્તી નોંધણી પદ્ધતિની ઉપયોગિતા જણાવો	
	(૪) વિશ્વ વસ્તીની અસમાન વહેંચણીનાં કારણો.	

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
 (2) Question No-1 is compulsory.
 (3) All questions carry equal marks.
 (4) Figures to the right indicate full marks of the question.

1	Give short answers of the following questions :	14
	(i) What is population education ?	
	(ii) In which year was the book of Malthus on 'Population Essays' published ?	
	(iii) Give definition of death rate.	
	(iv) State the meaning of family welfare.	
	(v) Give the definition of rural area.	
	(vi) State two types of population migration.	
	(vii) What is literacy rate ?	
2	State the meaning of population education and discuss the scope of studying population education.	14
OR		
2	Explain the different economic effects of rapid increase in population in India.	14
3	Explain in detail the theory of demographic transition.	14
OR		
3	Explain Malthusian theory of population and discuss its limitations.	14
4	Give the meaning of urbanization. Discuss the problems of urbanization.	14

OR

- 4 Explain in detail the importance of the need of family planning (Welfare) in India. 14
- 5 Write short notes : (any two) 14
- (i) Types of migration
 - (ii) Causes of high birth rate of India
 - (iii) State the usefulness of population registration system in India
 - (iv) Reasons of un-even distribution of world population.
-